

Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen

Aanvulling

Definitief

Gemeente Haaksbergen

Grontmij Nederland B.V.
Arnhem, 31 oktober 2012

Verantwoording

Titel : Plan-MER Bestemmingsplan
Buitengebied Haaksbergen

Subtitel : Aanvulling

Projectnummer : 254541

Referentienummer : GM-0078589

Revisie : D2

Datum : 31 oktober 2012

Auteur(s) : A. van Straten

E-mail adres : bert.vanstraten@hccnet.nl

Gecontroleerd door : T. Janse

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : R. Vink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Velperweg 26
6824 BJ Arnhem
Postbus 485
6800 AL Arnhem
T +31 26 355 83 55
F +31 26 445 92 81
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Beschrijving gevolgd proces	5
2.1	Beschrijving proces.....	5
2.2	Voorkeursalternatief en Ontwerp bestemmingsplan.....	7
3	Toelichting referentiesituatie passende beoordeling en emissieberekeningen	9
3.1	Nadere onderbouwing huidige feitelijke situatie (referentiesituatie passende beoordeling)	9
3.2	Nadere toelichting op de uitgangspunten voor de depositieberekeningen.....	9
3.2.1	Uitgangspunten modellering	10
3.2.2	Situering emissiepunten en bronsterkte	10
3.2.3	Uitgangspunten depositieberekeningen	13
4	Effectvergelijking voorkeursalternatief	18
4.1	Vergelijking voorkeursalternatief met referentiesituatie en overige alternatieven	18
4.2	Beoordeling of aantasting van natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten	21
5	Eventueel aanvullende of mitigerende maatregelen	22

1 Inleiding

In de periode 25 mei 2012 tot en met 5 juli 2012 is het ontwerp bestemmingsplan buitengebied Haaksbergen ter inzage gelegd. Ten behoeve van het plan en de besluitvorming daarover is een plan-MER opgesteld. Dat plan-MER is gelijk met het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Ook is advies ontvangen van de Commissie voor de milieueffectrapportage (d.d. 14.08.2012). De commissie heeft aangegeven dat naar haar oordeel nog niet alle essentiële informatie voor de besluitvorming aanwezig is. De ontbrekende informatie heeft betrekking op:

- het niet voldoende duidelijk in beeld brengen van het gevolgde proces, waardoor niet goed navolgbaar is hoe de alternatieven, de plansituaties en het voorkeursalternatief zijn opgebouwd;
- een naar het oordeel van de Commissie onjuiste referentiesituatie en onvoldoende onderbouwing van de vergelijkingsbasis in de passende beoordeling;
- het niet voldoende navolgbaar zijn van de berekening van de stikstofdeposities in de passende beoordeling.

In deze aanvulling wordt ingegaan op de tekortkomingen die naar het oordeel van de Commissie aanwezig zijn.

Daartoe wordt een publieksvriendelijke beschrijving gegeven van het gevolgde proces alsmede een beschrijving van de wijze waarop het voorkeursalternatief in het bestemmingsplan is opgenomen. Daarna wordt een nadere toelichting gegeven op de gebruikte referentiesituatie en de uitgangspunten voor de emissieberekeningen. Vervolgens wordt het voorkeursalternatief vergeleken met de referentiesituatie. Tenslotte worden eventueel noodzakelijke extra of mitigerende maatregelen beschreven.

Deze aanvulling zal tegelijk met het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage worden gelegd.

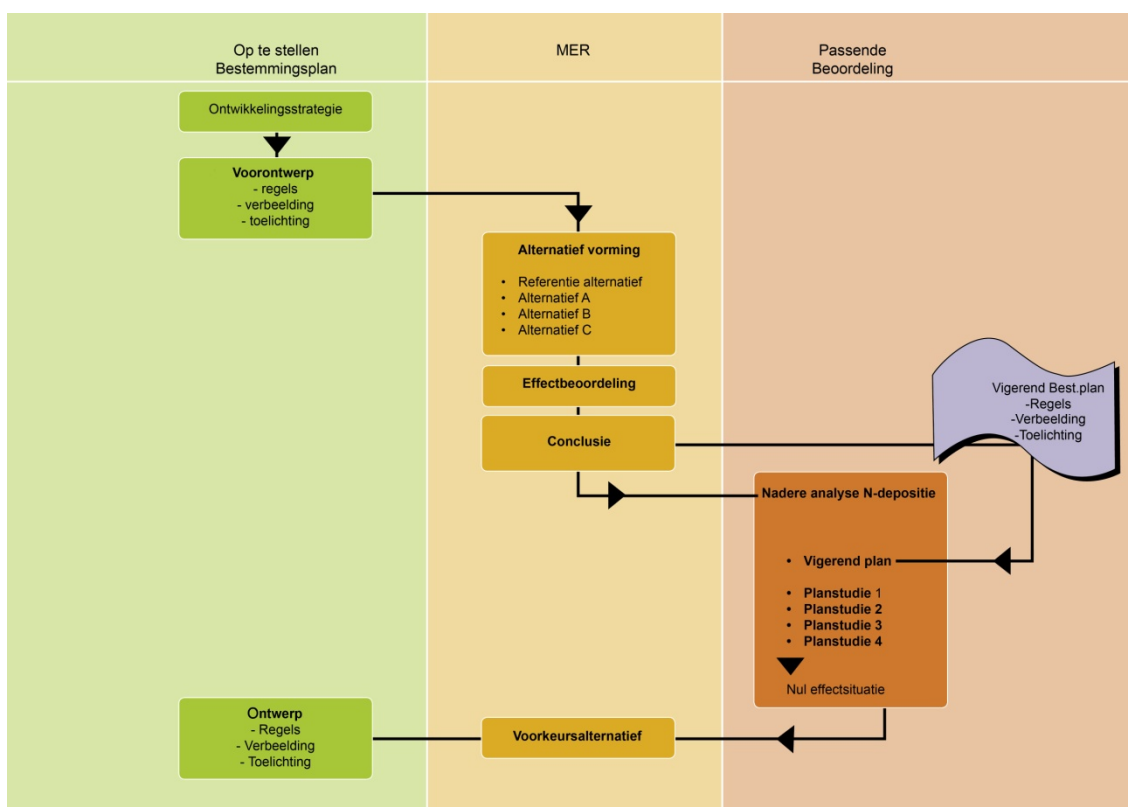
2 Beschrijving gevolgde proces

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER:

- een publieksvriendelijke beschrijving te geven van het gevolgde proces, waarmee duidelijk wordt hoe de verschillende alternatieven en plansituaties zich tot elkaar verhouden;
- een heldere beschrijving te geven van het voorkeursalternatief (dat wil zeggen: de wijze waarop het voornemen in het ontwerp-bestemmingsplan is opgenomen).

2.1 Beschrijving proces

Het proces dat heeft geleid tot het MER kent meer sporen. Er is sprake van drie sporen. In figuur 1 is het doorlopen proces met de drie sporen weergegeven.

Figuur 1 Visualisatie proces

Spoor 1 Op te stellen bestemmingsplan

Spoor 1 is het op te stellen bestemmingsplan Buitengebied. De daaraan ten grondslag liggende ontwikkelingsstrategie is uitgewerkt in een concept Voorontwerp bestemmingsplan met set regels, bijbehorende verbeelding en toelichting.

Spoor 2 Milieueffectrapportage

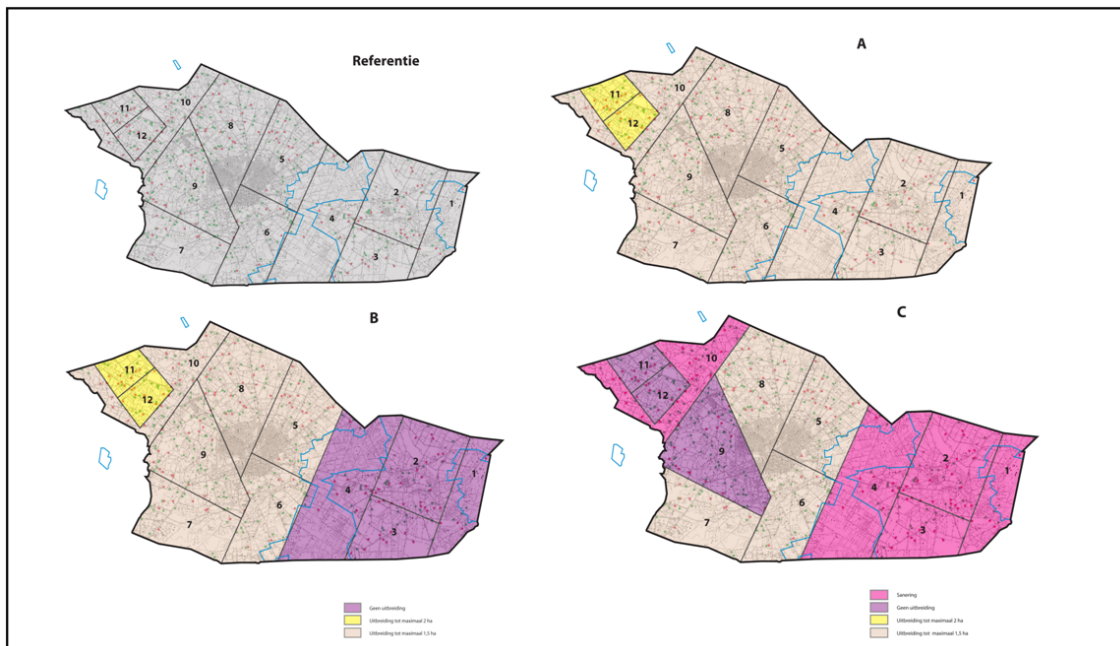
Spoor 2 is het spoor van de milieueffectrapportage. Binnen de gebruikelijke mer-systematiek zijn, op basis van de set regels van het concept Voorontwerp uit spoor 1, een aantal alternatieven beschouwd. Deze alternatieven moeten inzicht geven in de ontwikkelingsmogelijkheden en

milieueffecten voor een aantal belangrijke aspecten bij het opstellen van het bestemmingsplan buitengebied. Het uiteindelijke voorkeursalternatief wordt samengesteld op basis van (elementen uit) deze alternatieven.

In dat kader zijn er, naast het referentiealternatief, drie alternatieven opgesteld:

- Alternatief A: Optimale veehouderij;
- Alternatief B: Gemengde functies;
- Alternatief C: Optimale natuur.

In de alternatieven is een vaste geografische zonerings met 12deelgebieden toegepast, waarin per alternatief aan deelgebieden verschillende ontwikkelingsmogelijkheden zijn toegekend.

Figuur 2 Alternatieven in het MER

Nadat er onderzoek is gedaan naar de milieueffecten van de alternatieven op de verschillende milieuaspecten bleek het samenstellen van een voorkeursalternatief niet mogelijk als gevolg van de volgende aanwezige belemmeringen:

- Het beste alternatief (Alternatief C) voldoet niet aan de ontwikkelingsstrategie van het op te stellen bestemmingsplan. Er is sprake van sanering in het oostelijk deel van de gemeente in plaats van ontwikkeling. Bovendien zijn de met de sanering samenhangende kosten niet haalbaar;
- Door de geografische situatie van de Natura 2000-gebieden in en rond Haaksbergen is het compenseren van sanering van agrarische bedrijven aan de ene kant van de gemeente door ontwikkeling van agrarische bedrijven aan de andere kant van de gemeente niet mogelijk. De gewenste ontwikkeling wordt belemmerd door de aanwezige Natura 2000-gebieden.

Spoor 3 Passende beoordeling

Er is vervolgens besloten niet meer uit te gaan van de aan spoor 1 ten grondslag liggende ontwikkelingsstrategie, maar het vigerende bestemmingsplan buitengebied als uitgangspunt te nemen en te onderzoeken op welke wijze kan worden voldaan aan de randvoorwaarde van stikstofdepositie-neutraliteit op alle Natura 2000-gebieden.

Daarvoor is in spoor 3 een Passende beoordeling uitgevoerd. In de Passende beoordeling is als eerste de stikstofdepositie op basis van het actuele vergunningenbestand berekend. Deze situatie is gehanteerd als uitgangspunt voor de berekeningen voor de toekomstige stikstofdepositie op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden van het vigerende bestemmingsplan. Voor die toekomstige situatie mag de stikstofdepositie, in verband met de huidige hoge stikstofbelasting op de Natura2000-gebieden, op grond van de Natuurbeschermingswet niet toenemen ten opzichte

van de huidige feitelijke situatie. Hiervoor zijn in achtereenvolgende plansituaties 1 tot 4 steeds meer agrarische bedrijven beperkt in hun ontwikkelmogelijkheden om zo de stikstofbelasting te reguleren.

In plansituatie 4 is tenslotte de 'nul-effecten situatie' bereikt. De 'nul effectensituatie' is de situatie waarbij uitbreidingsmogelijkheden niet leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie (referentiesituatie). Van een verslechtering van de kwaliteit van habitattypen waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen is derhalve geen sprake. Hierbij zij volledigheidshalve opgemerkt dat ten opzichte van de maximale planologische mogelijkheden die het huidige bestemmingsplan biedt wél een duidelijke vermindering van stikstofdepositie plaatsvindt

Vierentwintig zogenaamde piekbelasters en 50 agrarische bedrijven in WAV gebieden (plus de 250 m omringende zone) worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden beperkt om ervoor te zorgen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Daarmee zijn alle in het bestemmingsplan 'Buitengebied' te bieden mogelijkheden bij recht doorgerekend.

Terugkoppeling

In het planproces is vervolgens weer de terugkoppeling van het spoor Passende beoordeling (spoor 3) naar het spoor van de milieueffectrapportage (spoor 2) gemaakt. De nul-effecten situatie is aangemerkt als voorkeursalternatief.

Dit voorkeursalternatief is tenslotte de basis geweest voor het opstellen van regels, verbeelding en toelichting van het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied (spoor 1).

2.2 Voorkeursalternatief en Ontwerp bestemmingsplan

Het zo tot stand gekomen voorkeursalternatief is dus gebaseerd op het vigerende bestemmingsplan en komt voor wat betreft de landbouwkundige ontwikkelingsmogelijkheden niet overeen met een van de alternatieven A tot C. In het vigerende bestemmingsplan zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven (t.a.v. oppervlakte bouwvlak) immers aanzienlijk beperkter dan de mogelijkheden die in eerste instantie waren opgenomen in de ontwikkelingsstrategie voor het nieuwe bestemmingsplan.

In het Ontwerp bestemmingsplan zijn, in afwijking van het voorkeursalternatief in het MER, wel wijzigingsbevoegdheden opgenomen die invloed hebben op de stikstofdepositie vanuit de gemeente (zie ook 4.2).

Het gaat in deze om de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan en ook om de aannemelijkheid dat de wijzigingsbevoegdheden die zijn opgenomen in het bestemmingsplan, uitvoerbaar zijn. Voor deze beoordeling is het niet nodig om alle maximale mogelijkheden die deze wijzigingsbevoegdheden bieden, door te rekenen. De gemeente meent dat rekening gehouden mag worden met de toekomstige ontwikkelingen in het gebied. Het verschil is immers dat datgene wat wordt toegestaan op grond van een wijzigingsbevoegdheid, niet rechtens wordt toegestaan. Van belang is dat de verwachting bestaat dat een substantieel aantal van de bedrijven die op dit moment een positieve bestemming hebben gekregen, zullen staken. Door het op 1 april 2008 in werking getreden 'Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij' zullen veehouderijbedrijven die niet aan de in het Besluit opgenomen voorwaarden voldoen per 1 januari 2013 de bedrijfsvoering moeten staken. Onder voorwaarden is nog uitstel tot het jaar 2020 mogelijk (dus nog binnen de looptijd van het bestemmingsplan). Door de invoering van het Besluit is in de jaren 2008 - 2010 al een piek in het aantal stakende bedrijven in Haaksbergen opgetreden.

Jaar	Gestopte bedrijven
2005	0
2006	2
2007	0
2008	11

Jaar	Gestopte bedrijven
2009	19
2010	12
2011	6
2012	1

Naar verwachting zullen in 2013 en 2020 weer pieken optreden bovenop het jaarlijkse gemiddelde aantal bedrijfsbeëindigingen. Per gestaakt bedrijf gaat het in Haaksbergen om gemiddeld 300 kg NH₃. De gemeente voert een actief beleid om van stakende bedrijven de vergunning in te trekken om zodoende ook andere maatschappelijke ontwikkelingen te kunnen faciliteren (onder andere via Rood voor Rood beleid, beleid vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen). Omdat de gemeente niet van tevoren weet welke bedrijven op welke termijn gaan staken, hebben alle actieve bedrijven in Haaksbergen een positieve bestemming verleend gekregen. Tegelijkertijd zal een gedeelte van de bedrijven die wel doorgaan, behoefte hebben aan uitbreiding. Deze uitbreiding zal in de regel plaats kunnen vinden door middel van saldering (in dat geval wordt gebruik gemaakt van de stikstofbaten van het stakende bedrijf). Ook is deze uitbreiding mogelijk door het treffen van mitigerende maatregelen (om er bijvoorbeeld voor te zorgen dat het bedrijf BBT++ wordt ingericht). Om dat te borgen is in de wijzigingsbevoegdheid van het bestemmingsplan een zogenaamde vangnetregeling opgenomen. Hierin is opgenomen dat de uitbreiding alleen maar plaats kan vinden als is aangetoond dat de wijziging, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied niet kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Ook zou de uitbreiding volgens de voorschriften kunnen plaatsvinden als tegelijkertijd de depositie van een ander bedrijf op hetzelfde habitattypen binnen het zelfde Natura 2000-gebied wordt teruggebracht.

Daarnaast is het zo dat de programmatische aanpak van stikstof (PAS) in een vergevorderde voorbereiding is. Deze aanpak zal door te treffen maatregelen enerzijds zorgen voor een daling van de stikstofdepositie. Anderzijds zal zij zorgen voor extra ontwikkelruimte voor veehouderijen. Door de hierboven genoemde aspecten (stakende bedrijven, niet alle bedrijven ontwikkelen, saldering, mitigatie, vangnetregeling, PAS) kan ook op verantwoorde wijze gebruik worden gemaakt van de opgenomen wijzigingsbevoegdheid'. De effecten hiervan voor de betreffende habitats worden niet onderschat. Borgingsregelingen zijn hiervoor in het bestemmingsplan opgenomen.

3 Toelichting referentiesituatie passende beoordeling en emissieberekeningen

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER:

- nader te onderbouwen in hoeverre de vergunde situatie overeenkomt met de huidige feitelijke situatie, die als vergelijkingsbasis voor de Passende beoordeling dient te worden gebruikt;
- de uitgangspunten voor de emissieberekeningen nader te onderbouwen en daarbij uit te gaan van realistische emissieniveaus.

3.1 Nadere onderbouwing huidige feitelijke situatie (referentiesituatie passende beoordeling)

Het uitgangspunt voor de stikstofberekeningen van de referentiesituatie in de passende beoordeling is niet het (op dit moment) geldende bestemmingsplan. De reden is dat niet van alle planologisch toegestane ruimte van dit bestemmingsplan gebruik is gemaakt. De feitelijke situatie is de basis voor de berekeningen.

Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar de feitelijke juridisch toegestane situatie van de agrarische bedrijven binnen het plangebied. Bij dit onderzoek zijn de milieuvergunningen van de agrarische bedrijven geïventariseerd. Uit deze milieuvergunningen is het aantal dieren dat de veehouderijen op basis van hun milieuvergunning op ieder moment mogen houden, afgeleid. Deze methode is nauwkeuriger dan om af te gaan op de cijfers van het CBS (de zogenaamde meetellingen), die laten zien hoeveel dieren op een bepaald moment aanwezig zijn. Deze tellingen worden namelijk slechts een keer per jaar uitgevoerd en geven derhalve slechts een momentopname per agrarisch bedrijf weer. Door verschillende factoren in de bedrijfsvoering kunnen de gemiddelde aanwezige aantallen sterk afwijken van de meetellingen. De meetellingen kunnen ook 'gestuurd' worden, bijvoorbeeld door tijdelijke leegstand in verband met onderhoud en reinigen, afvoer van slachtdieren et cetera.

Het vergunningenbestand is tegelijk met deze actie ook opgeschoond voor niet meer in gebruik zijnde vergunningen van bijvoorbeeld gestopte bedrijven. Daardoor is de latente ruimte voor zover nu bekend geminimaliseerd in het gebruikte vergunningenbestand.

Aan de hand van het opgeschoonde actuele vergunningenbestand is de feitelijke huidige situatie vastgesteld die vervolgens als vergelijkingsbasis is gebruikt voor de Passende beoordeling.

3.2 Nadere toelichting op de uitgangspunten voor de depositieberekeningen

Onderstaand worden achtereenvolgens de uitgangspunten voor de modellering, de situering van de emissiepunten op kaart en de uitgangspunten voor de emissieberekeningen toegelicht/weergegeven

3.2.1 *Uitgangspunten modellering*

Natura2000-gebieden

Voor de volgende Natura2000-gebieden zijn er stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd:

Natura 2000-gebieden	Code	Land
Aamsveen	NL2003001	Nederland
Boddenbroek	NL2003008	Nederland
Buurserzand & Haaksbergerveen	NL9801019	Nederland
Teeselinkven	NL2003046	Nederland
Witte Veen	NL2003052	Nederland
Witte Venn, Krosewicker Grenzwald	DE-3807-302	Duitsland
Zwillbrocker Venn und Ellewicker Feld	DE-3906-301	Duitsland
Amtsvenn und Huendfelder Moor	DE-3807-301	Duitsland
Eper-Graeser Venn/ Lasterfeld	DE-3808-301	Duitsland
Graeser Venn - Gut Moorhof	DE-3807-303	Duitsland
Luentener Fischteich u. Ammeloer Venn	DE-3806-301	Duitsland
Moore und Heiden des westlichen Muensterlandes	DE-3807-401	Duitsland
Schwattet Gatt	DE-3907-301	Duitsland
Wacholderheide Hoersteloe	DE-3907-303	Duitsland

Toetspunten

Toetspunten: De toetspunten zijn geplaatst binnen de natura2000-gebieden in een regelmatig grid met tussenafstand van 50m. Daarnaast zijn er op de rand van de natura2000-gebieden toetspunten gelegd met onderlinge afstand van 50m.

Rekenprogramma

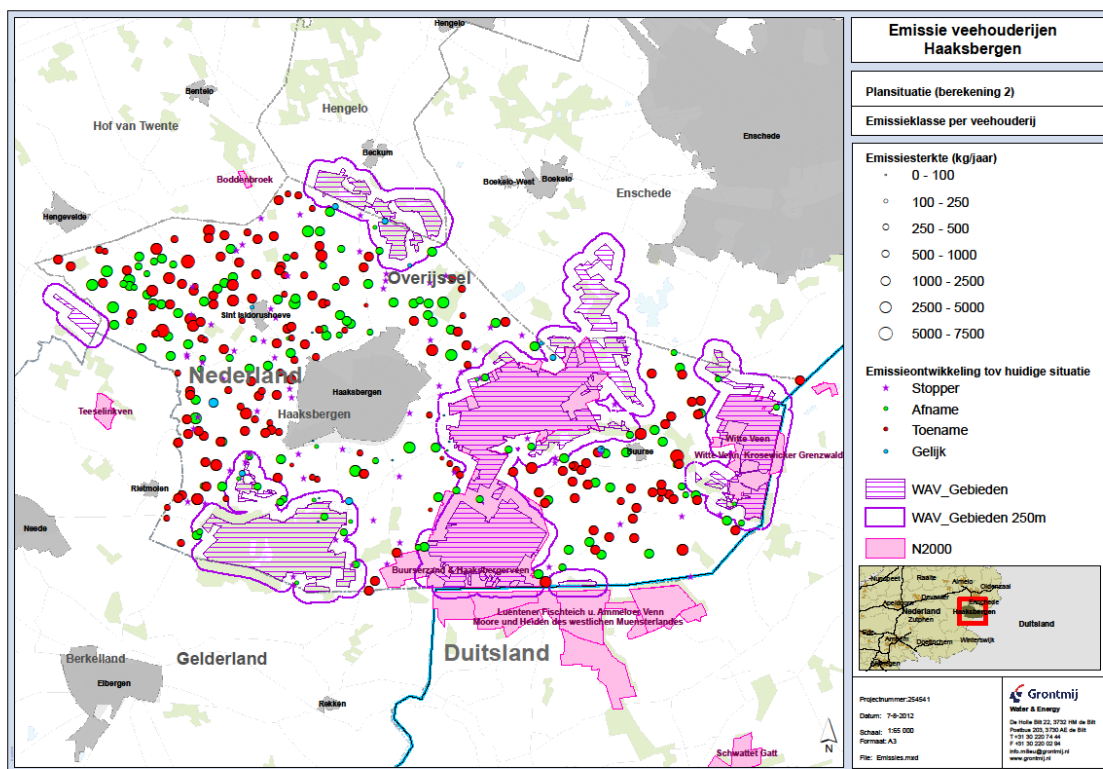
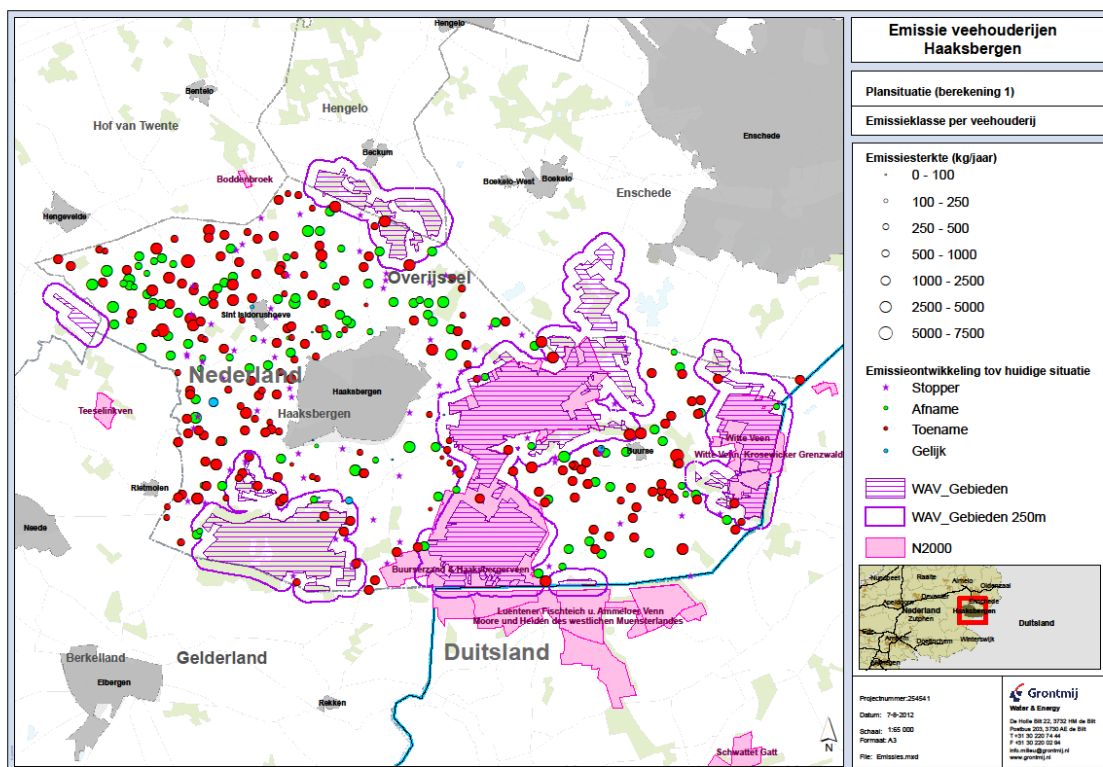
Voor de depositieberekeningen is gebruik gemaakt van het programma OPS-Pro 4.3. Voor elk Natura2000-gebied wordt de hoogste waarde bepaald die is berekend voor de toetspunten.

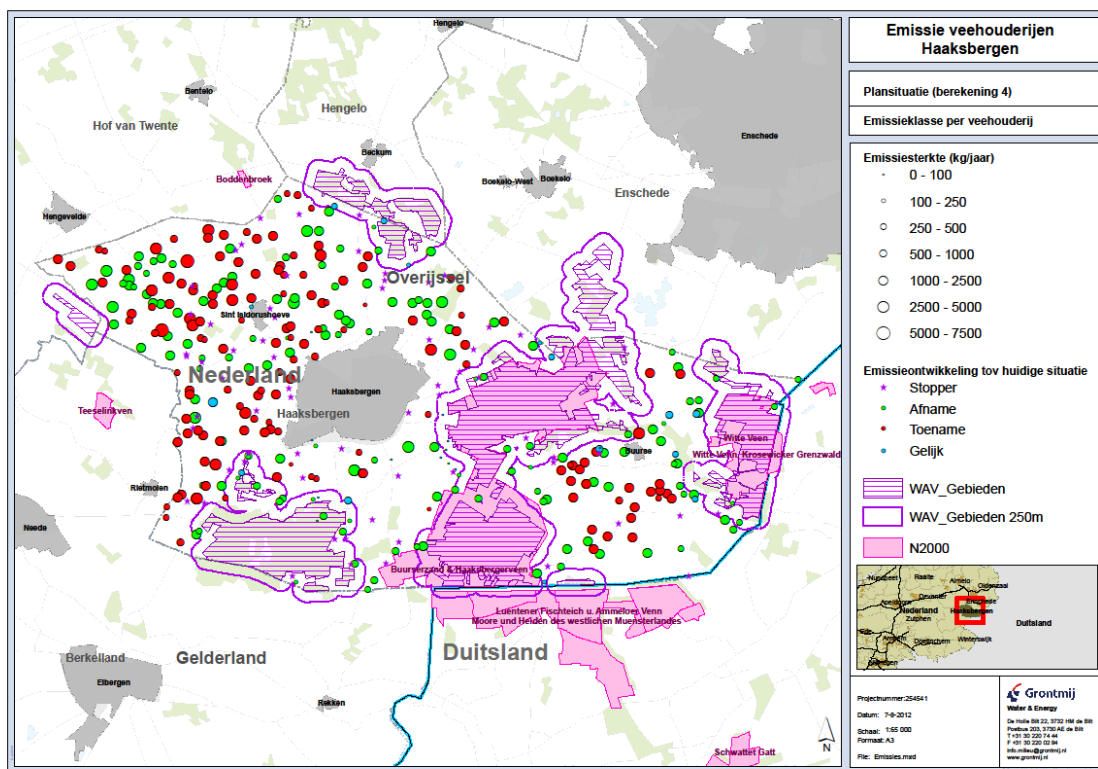
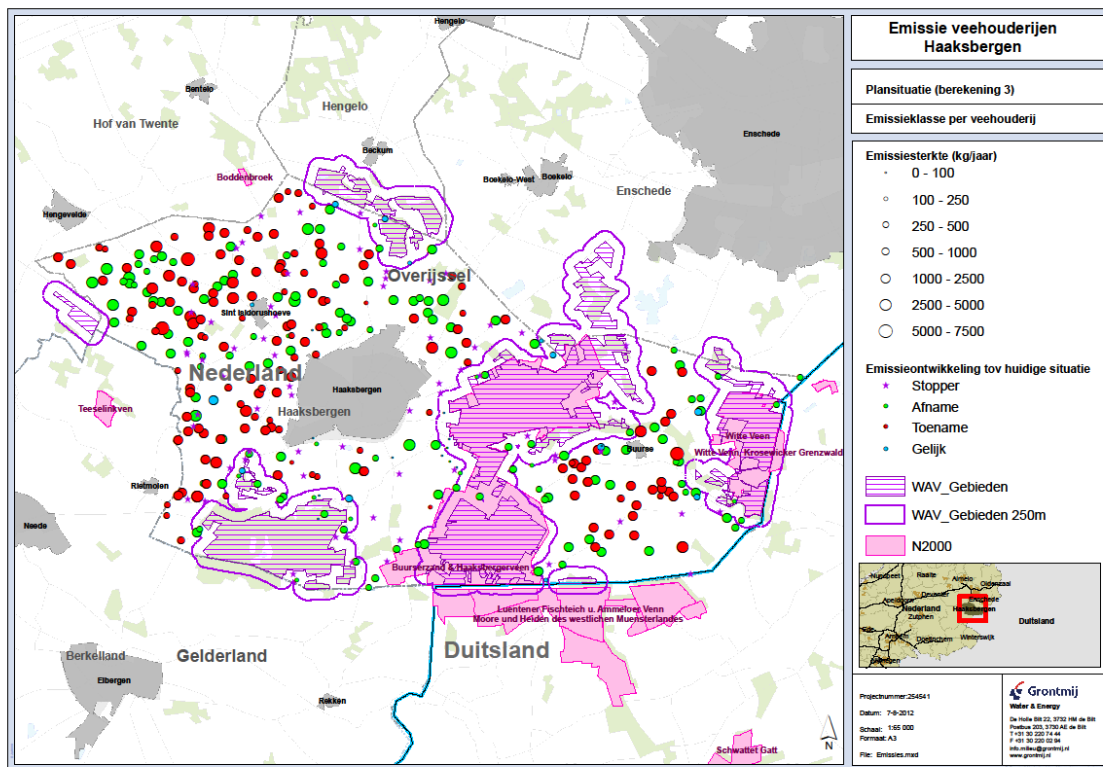
Overige invoerparameters

- Meteorologische gegevens: standaard meteorologische gegevens, langjarig gemiddelde 1995-2004
- Emissiehoogte: Emissiehoogte stallen 5m
- Terreinruwheid: variërend tussen toetspunten gebaseerd op ruwheidskaart LGN6

3.2.2 *Situering emissiepunten en bronsterkte*

In figuur 2 is voor de plansituaties 1 tot en met 4 de situering en bronsterkte van de emissiepunten weergegeven. Ook de situering van N2000-gebieden en WAV-gebieden is aangegeven.

Figuur 2 Situering en bronsterkte van stikstofemissiepunten veehouderij (plansituatie 1 - 4)

3.2.3 Uitgangspunten depositieberekeningen

De gebruikte emissiefactoren in de berekeningen houden rekening met de functionele leegstand (afleveren dieren, schoonmaken e.d.). Er is daarom geen correctie meer op de dierenaantallen doorgevoerd.

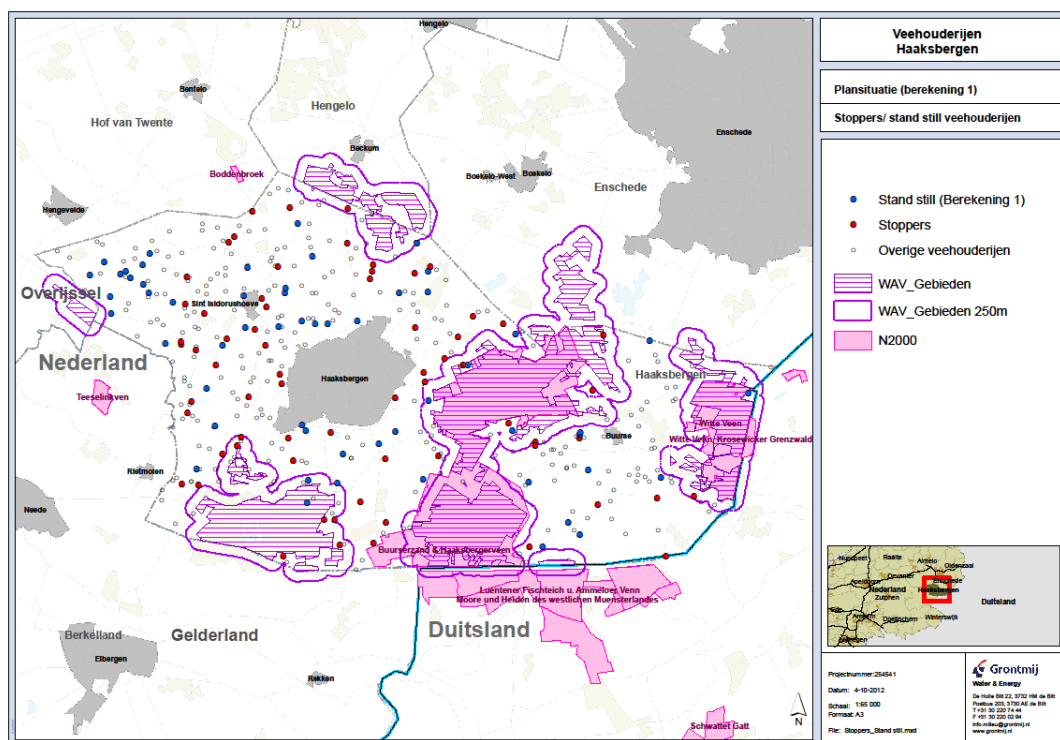
Huidige situatie

- Voor de huidige situatie is uitgegaan van het vergunningenbestand van 20 april 2011.
- Per bedrijf is de emissie berekend (vergund veebestand * vergunde emissiefactor).
- Het gehanteerde toetsjaar voor de berekeningen voor de huidige situatie is 2011.

Plansituatie 1

Uitgangspunt is het Vergund veebestand (2011), zie *Huidige situatie*. Daarop zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Van 6 bedrijven is bekend dat bedrijfsvoering op korte termijn gestopt zal worden. Deze bedrijven zijn buiten de berekening gelaten (zie figuur 3).
- Bedrijven < 10 NGE (qua vergunde dieren) gaan stoppen. Deze bedrijven zijn buiten de berekening gelaten (zie figuur 3).

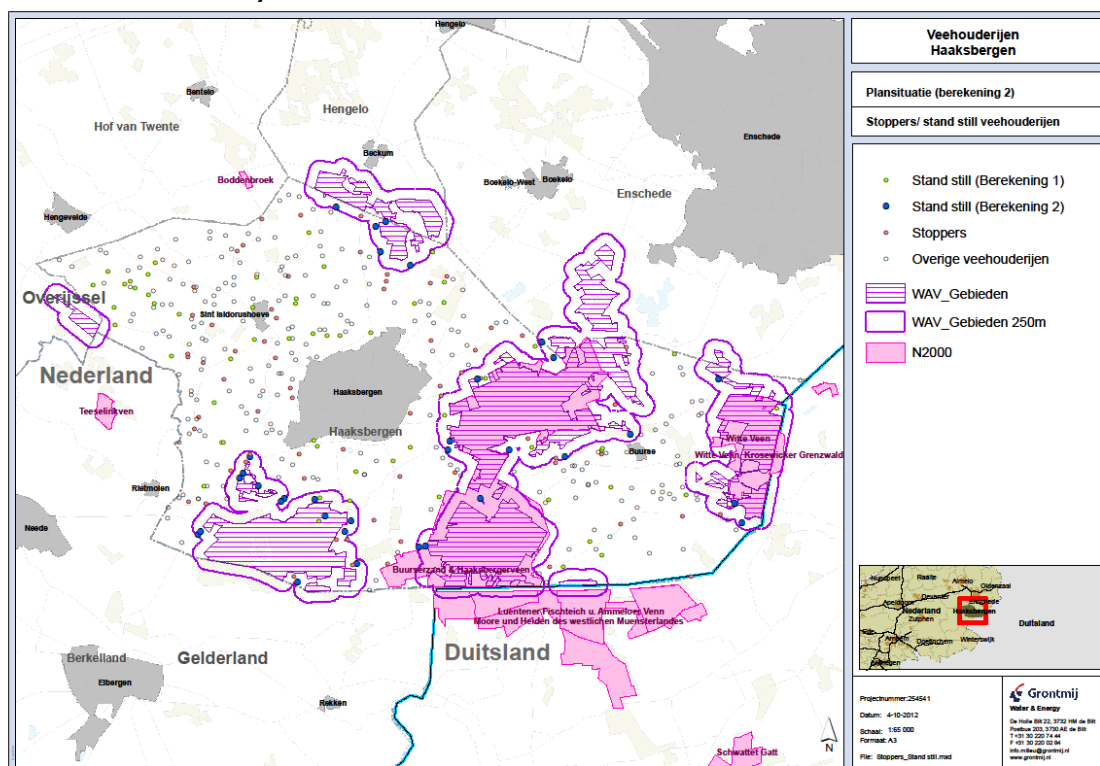
Figuur 3 Bedrijfssituatie plansituatie 1

- Bedrijven > 10 NGE (qua vergunde dieren) breiden maximaal uit conform vigerend bestemmingsplan.
- Voor de opschaling van het vergunde gebruik naar het gebruik dat maximaal mogelijk is conform het vigerende bestemmingsplan, is aansluiting gezocht bij het rapport “Megastallen in beeld” opgesteld door Alterra. In dit rapport wordt uitgegaan dat een bouwblok van 1,5 ha overeenkomt met 300 NGE (qua vergunde dieren).
 - 0,25 ha = 50 NGE
 - 0,5 ha = 100 NGE
 - 1 ha = 200 NGE
- Doormiddel van de verhouding NGE tussen de huidige situatie en plansituatie zijn per veehouderij de dierenaantallen per staltype bepaald voor de bedrijfsgrootte in de plansituatie.
 - Indien het aantal NGE in de huidige situatie groter is dan het aantal NGE volgens het vigerende bestemmingsplan dan behoudt de veehouderij het zelfde aantal NGE/dierenaantallen als in de huidige situatie

- Bedrijven in de lijst zonder bouwblokgruotte behouden het aantal NGE/dieraantallen uit de huidige situatie.
- De emissieberekeningen zijn uitgevoerd op basis van de Best Beschikbare Technieken ++ (hierna BBT⁺⁺), Best Beschikbare Techniek (hierna BBT) of vergunde emissie.
 - Voor de bepaling BBT en BBT⁺⁺, is aangesloten bij het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (BBT) en de beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij vastgesteld op 25 juni 2007 door de Minister van VROM (tabel 1, BBT⁺ en BBT⁺⁺).
 - Indien de veehouderij volgens het plan mag uitbreiden, waarbij voor de betreffende staltypen BBT, BBT⁺⁺ of de vergunde emissie toegepast wordt, dan wordt dit op het gehele staltype toegepast en niet alleen op de uitbreiding.
 - Indien de veehouderij niet mag uitbreiden is de huidige situatie gehandhaafd.
- Bij het bepalen van de toe te passen emissiefactor zijn de volgende voorwaarden gehanteerd.
 - Indien de emissiefactor in de vergunde situatie kleiner is dan BBT⁺⁺ dan wordt de emissiefactor van de vergunde situatie gehanteerd.
 - Indien voor een stalsysteem geen BBT⁺⁺ factor is bepaald wordt uitgegaan van de BBT emissiefactor (Indien voor een stalsysteem geen BBT factor is vastgesteld, wordt het vergunde stalsysteem aangemerkt als zijnde BBT).
- Het gehanteerde toetsjaar voor de berekeningen is 2020.
- De berekende emissie voor de Plansituatie 1 zijn terug te vinden in het bestand 254541_EmissiesHaaksbergen_Berekening1_20111220.xls

Plansituatie 2

- De emissieberekening van de plansituatie 1 dient als basis voor de emissieberekening van plansituatie 2.
- Bedrijven binnen de 250 m van de WAV-gebieden behouden het aantal NGE/dieren conform de vergunde situatie 2011 (zie figuur 4).
 - WAV-gebieden zijn gedefinieerd volgens de kaart behorende bij het besluit van Provinciale Staten van Overijssel van 14 november 2007 met kenmerk PS/2007/742.

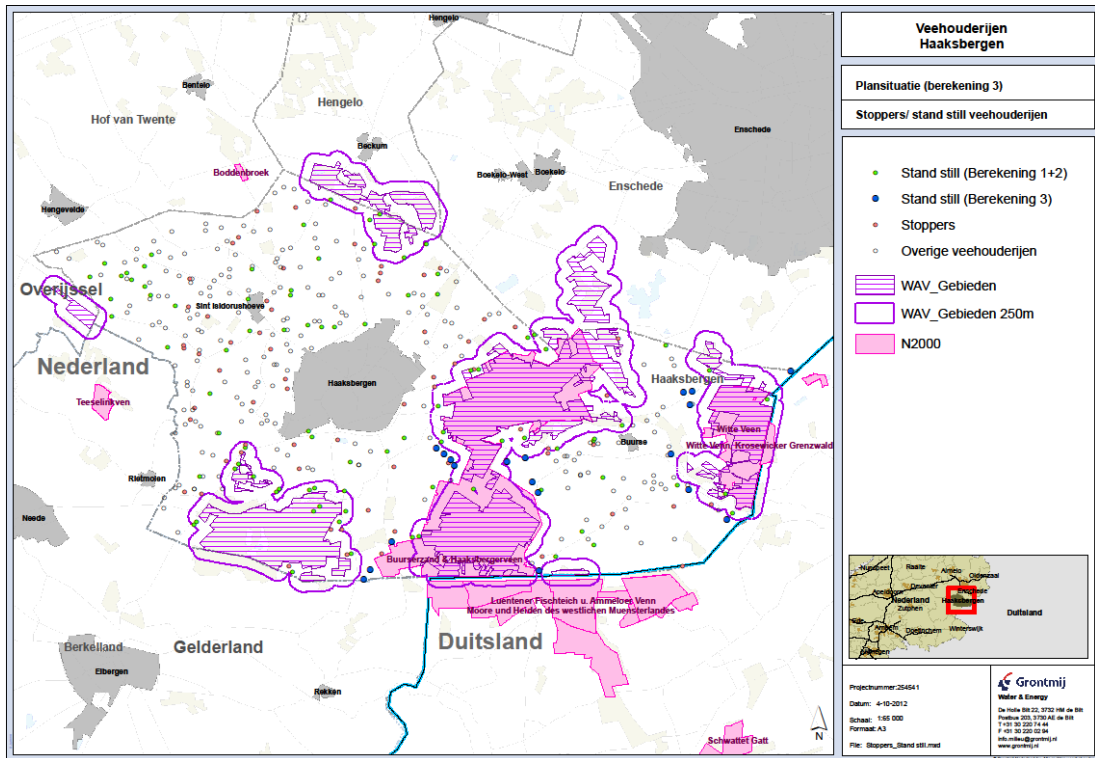
Figuur 4 Bedrijfsituatie plansituatie 2

- Het gehanteerde toetsjaar voor de berekeningen is 2020.

- De berekende emissies voor de Plansituatie 2 zijn terug te vinden in het bestand 254541_EmissiesHaaksbergen_Berekening2_20120103.xls

Plansituatie 3

- De emissieberekening van de plansituatie 2 dient als basis voor de emissieberekening van plansituatie 3.
- De piekbelasters mogen niet uitbreiden en behouden het aantal NGE/dieren conform de vergunde situatie. Het gaat hierbij om de volgende bedrijven (zie figuur 5):
 - Alsteedseweg 50
 - Alsteedseweg 62
 - Appelhofweg 3
 - Appelhofweg 4
 - Braamweg 11/11a
 - Broekdijk 25
 - Broekheurnerweg 39
 - Broekheurnerweg 41
 - Hegeveldweg 1
 - Hofweg 10
 - Holterveldweg 8
 - Huttenweg 14
 - Laakmorsweg 9
 - Oldenkotsedijk 61
 - Urkerweg 7
 - Urkerweg 8
 - Urkerzijweg 6
 - Wargerinksweg 4
 - Wennewickweg 3

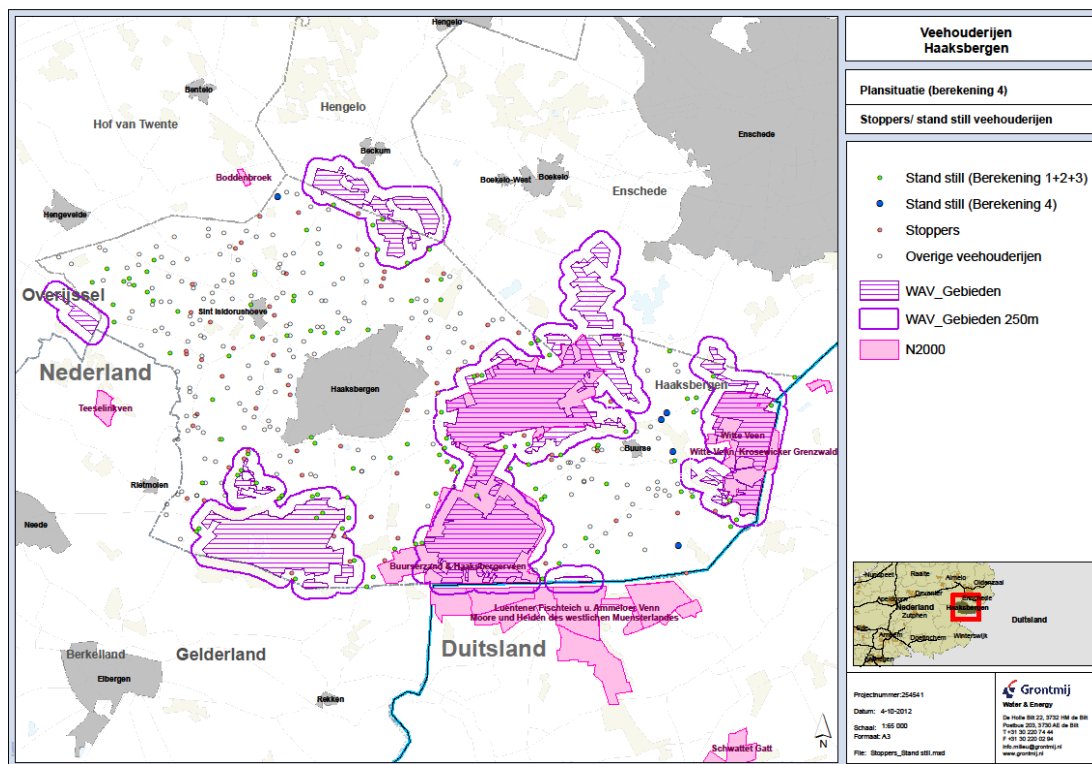

Figuur 5 Bedrijfssituatie plansituatie 3

- Het gehanteerde toetsjaar voor de berekeningen is 2020.
- De berekende emissies voor de Plansituatie 3 zijn terug te vinden in het bestand 254541_EmissiesHaaksbergen_Berekening3_20120118.xls

Plansituatie 4

- De emissieberekening van de plansituatie 3 dient als basis voor de emissieberekening van plansituatie 4.
- 5 extra piekbelasters mogen niet uitbreiden en behouden het aantal NGE/dieren conform de vergunde situatie. Het gaat hierbij om de volgende bedrijven (zie figuur 6):
 - Bosmatenweg 9
 - Broekheurnerweg 100
 - Broekheurnerweg 33
 - Derkingsweg 33
 - Wargerinksweg 7

Figuur 6 Bedrijfssituatie plansituatie 4

- Het gehanteerde toetsjaar voor de berekeningen is 2020.
- De berekende emissies voor de Plansituatie 4 zijn terug te vinden in het bestand 254541_EmissiesHaaksbergen_Berekening4_20120127.xls

Toepassing BBT⁺⁺

In een passende beoordeling is het volgens vaste rechtspraak toegestaan om met mitigerende maatregelen rekening te houden. De inrichting BBT⁺⁺ van agrarische bedrijven kan als zodanig worden aangemerkt. Indien alle bedrijven die rechtens kunnen uitbreiden op grond van het bestemmingsplan, willen breiden, dan is dat mogelijk als deze bedrijven BBT⁺⁺ zijn ingericht. In dat geval zijn significante gevolgen uitgesloten. Om te borgen dat significante gevolgen zijn uitgesloten zijn vangnetconstructies opgenomen in de voorschriften van het bestemmingsplan.

Zo wordt voor het bouwen van bedrijfsgebouwen ten behoeve van het huisvesten van vee slechts medewerking verleend, indien is aangetoond dat het gebruik van het gebouw, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura-2000-gebied niet kan verslechteren of een significant verstoring effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Teneinde dat aan te tonen zullen de noodzakelijke mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden.

Overigens is de verwachting dat van de mogelijkheid tot externe saldering veelvuldig gebruik wordt gemaakt. Uit ervaring blijkt dat een substantieel deel van de bedrijven zal staken. Aangezien de gemeente niet weet op welke locaties en op welke termijn kan de gemeente hiermee met het geven van positieve bestemmingen geen rekening houden. Dit betekent dus dat de uitvoering van het bestemmingsplan een veel gunstiger beeld zal opleveren dan waarvan de passende beoordeling is uitgegaan. Deze gaat uit van een worst-case scenario, namelijk van een situatie dat alle bedrijven blijven bestaan en zullen uitbreiden tot de planologisch maximaal toegestane situatie. Dit scenario is niet realistisch, ergo het is dus goed mogelijk dat het bestemmingsplan ook kan worden uitgevoerd zonder dat alle (nog) aanwezige bedrijven BBT⁺⁺ zijn ingericht en dat gelijktijdig geen significante effecten ontstaan op de betreffende habitats. Gezien het feit dat de passende beoordeling uitgaat van een worst-case scenario meent de gemeente dat zij rekening mag houden met de voornoemde mitigerende maatregelen.

Daarbij komt dat in de PAS nationale maatregelen worden getroffen die extra stikstofdaling met zich mee zullen brengen. Ook worden in het kader van de PAS herstelstrategieën ontwikkeld in de betreffende Natura 2000-gebieden om de omstandigheden van de betreffende habitattypen of soorten te verbeteren. De verwachting is dat de stikstofdepositie verder zal dalen.

4 Effectvergelijking voorkeursalternatief

De commissie adviseert in een aanvulling op het MER:

- het voorkeursalternatief te vergelijken met de juiste referentiesituatie en eventueel ook met de andere alternatieven die in het MER zijn beschouwd.
- het voorkeursalternatief, inclusief de daarin opgenomen wijzigingsbevoegdheden, te vergelijken met de huidige feitelijke situatie en te beoordelen of aantasting van natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten.

4.1 Vergelijking voorkeursalternatief met referentiesituatie en overige alternatieven

Het voorkeursalternatief is gebaseerd op de in de Passende beoordeling doorgerekende 'nul-effectensituatie'. Deze 'nul-effectensituatie' is op zijn beurt weer een afgeleide van het vigerende bestemmingsplan. Zoals in hoofdstuk 2 al beschreven komt het voorkeursalternatief voor wat betreft de landbouwkundige ontwikkelingsmogelijkheden dan ook niet overeen met een van de alternatieven A tot C.

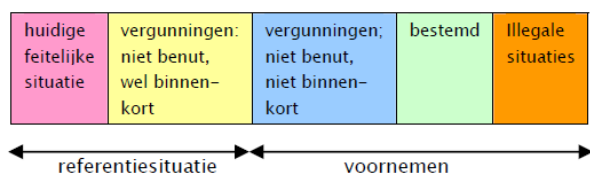
De bestemmingsplanprocedure is in het bijzonder opgestart in verband met een actualisatie van het plan in combinatie met een ontwikkelingsgerichte strategie voor de agrarische sector. De ontwikkelingsgerichte strategie bleek zoals eerder beschreven niet mogelijk.

Nu het voorkeursalternatief geënt is op het vigerende bestemmingsplan zijn de milieueffecten ook beperkter. Op het aspect stikstofdepositie is zelfs naar een neutrale situatie toegewerkt door 50 bedrijven in de zogenoemde WAV zones, plus de 250 m omringende zone, en 24 piekbelasters op 'stand-still' te zetten.

Voor de effectbeoordeling voor het aspect Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de feitelijke situatie als referentiesituatie.

De Commissie MER geeft aan dat in het MER niet de juiste referentie is gehanteerd. In het MER (in de samenvatting en in paragraaf 6.1) is de referentiesituatie beschreven als de situatie volgens het bestemmingsplan plus autonome ontwikkeling met mogelijkheden voor uitbreiding tot maximaal 1 ha en nieuwvestiging. De commissie geeft aan dat hiermee effecten mogelijk worden onderschat. Immers de in het vigerende bestemmingsplan aanwezige nog niet benutte latente ruimte moet als nieuwe ontwikkeling worden beschouwd.

De formulering in het MER van de referentiesituatie is te kort door de bocht geformuleerd en daarmee inderdaad onjuist. De omschrijving moet luiden: de referentiesituatie bestaat uit: de huidige feitelijke situatie (alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten), de toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied (dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden) en generieke, planoverstijgende ontwikkelingen (zie figuur 7).

Figuur 7 Referentiesituatie en voornemen

Bij de beoordeling van de milieueffecten is echter wel uitgegaan van de juiste referentiesituatie. De latente ruimte en de mogelijkheid voor nieuwvestiging zijn niet in de referentie opgenomen. De beoordeling is daarom gehandhaafd.

In figuur 8 is de beoordeling van de milieueffecten van het Voorkeursalternatief (VKA) weergegeven. Onder de tabel worden de meest in het oog springende afwijkingen van het Voorkeursalternatief ten opzichte van de overige alternatieven toegelicht.

Figuur 8 Effectenbeoordeling

Aspect	Criteria	Effect op alternatieven				
		0 Referen- tie	VKA Voor- keursal- ternatief	A Optimale veehou- derij	B Ge- mengde functies	C Optimale natuur
Natuur (Natura 2000-gebieden)	Verlies van areaal van Natura 2000 habitat	0	0	0	0	0
	Verstoring Natura 2000 gebied vanwege toename onrust	0	0	0	0	0
	Verstoring van aangewezen soorten door lawaai (geluid)	0	0	0	0	0
	Verstoring van aangewezen soorten door betreding	0	0	0	0	0
	Verstoring als gevolg van toename van licht	0	0	0	0	0
	Effecten als gevolg van stikstofdepositie op N2000 gebied:					
	- Boddenbroek	0	0	-	-	+
	- Teeselinkven	0	0	-	-	+
	- Buurserzand en Haaksbergerveen	0	0	-	0	+
	- Witte Veen	0	0	-	0	+
Natuur (EHS)	Areaal en kwaliteit van bestaande natuur	0	0	0	0	0
	Uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren	0	0	0	0	0/+
	Vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle Ff-wet soorten	0	0	0	0	0
	Areaal grote natuurlijke eenheden	0	0	0	0	0+
	Verstoring van natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering	0	0	0	0	0
	Verandering grond- en oppervlaktewateromstandigheden	0	0	0	0	0
	Effecten als gevolg van stikstofdepositie	0	0	-	-/0	+
Natuur (Flora- en Faunawet)	Vernietiging	0	0	0	0	-/0
	Verstoring	0	0	0	0	-/0
Landschap	Verandering van de regionale landschapsstructuur, in het bijzonder op de variatie in de landschapsstructuur en op de herkenbaarheid en identiteit van het landschap.	0	0	0	0	0
	Verandering van de kleinschaligheid van het gebied (kampontginningen en oude veldontginningen)	0	0	-	-/0	0
	Verandering van karakteristieke landgoedstructuren.	0	0	0	0	0
	Verandering van karakteristieke steilranden/microreliëf in het gebied.	0	0	-/0	0	0

Aspect	Criteria	Effect op alternatieven				
		0 Referen- tie	VKA Voor- keursal- ternatief	A Optimale veehou- derij	B Ge- mengde functies	C Optimale natuur
Archeologie Cultuurhistorie	Verandering van kleine landschapselementen.	0	0	-	-/0	0
	Verandering van karakteristieke beekdalpatronen.		0	-/0	0	0
	Aantasting van archeologische waarden	0	0	0	0	0
	Aantasting van cultuurhistorisch waardevolle elementen en patronen.	0	0	-/0	0	0/+
	Aantasting van cultuurhistorische (marke)landschappen.	0	0	-/0	0	0/+
	Aantasting van karakteristieke boerderijcomplexen/gebouwensembles.	0	0	0	0	0
	Aantasting van aardkundig waardevolle elementen en patronen.	0	0	-/0	0	0
	Aantasting van oude linten en ontginningssassen	0	0	0	0	0
Water	Risico negatieve effecten voor grond- en oppervlakte water kwaliteit	0	0	0	0	0
Bodem	Risico op bodemverontreiniging	0	0	0	0	0
Infrastructuur	Verandering van verkeer op de wegen	0	0	-/0	0	0/+
	Verandering in de verkeersveiligheid	0	0	0	0	0
Geur	Toename/ afname aantal geurknelpunten	0	-/0	-	-	-/0
Lucht	Risico op overschrijding van norm van de concentratie fijnstof	0	0	0	0	0
Geluid	Toename/ afname geluidshinder	0	0	-/0	0	0/+

Natuur (Natura 2000-gebieden, EHS)

De negatieve invloed op de Natura 2000-gebieden in de alternatieven A en B wordt voorkomen. De positieve effecten uit alternatief C zijn van de baan omdat er geen sanering in enkele deelgebieden meer aan de orde is.

Natuur (Flora en Faunawet)

De effecten zijn neutraal, net zoals bij alternatieven A en B. De negatieve beoordeling van alternatief C is niet meer van toepassing om dat er geen sanering met sloop van stallen plaatsvindt.

Landschap

De beoordeling is neutraal. De negatieve invloed zoals die optreedt bij de ontwikkelingen in alternatieven A en B is niet meer van toepassing.

Cultuurhistorie

De beoordeling is neutraal. De positieve effecten uit alternatief C zijn van de baan omdat er geen sanering in enkele deelgebieden meer aan de orde is.

Infrastructuur

De beoordeling is neutraal. De positieve effecten uit alternatief C zijn van de baan omdat er geen sanering in enkele deelgebieden meer aan de orde is.

Geur

De beoordeling is gering negatief. De negatieve score van alternatief A en B wordt niet gehaald omdat er veel minder ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor agrarische bedrijven. Ten opzichte van alternatief C is de score ongeveer gelijk, er zijn minder ontwikkelingsmogelijkheden maar

dan wel over het gehele plangebied in tegenstelling tot C waar de ontwikkelingsmogelijkheden beperkt zijn tot enkele deelgebieden.

Geluid

De beoordeling is neutraal. De positieve effecten uit alternatief C zijn van de baan omdat er geen sanering in enkele deelgebieden meer aan de orde is.

4.2 Beoordeling of aantasting van natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten

Het voorkeursalternatief is gebaseerd op de in de Passende beoordeling doorgerekende 'nul-effectensituatie'. In die situatie zijn, met enkele beperkingen, de in het bestemmingsplan geboden mogelijkheden bij recht meegenomen.

In het bestemmingsplan zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Daarover is in hoofdstuk 2.2 een beschouwing opgenomen die ingaat op de uitvoerbaarheid daarvan.

Concluderend is de gemeente van mening dat de in het bestemmingsplan 'Buitengebied' opgenomen regeling uitvoerbaar is, dat aantasting van natuurlijke kenmerken van de Natura2000-gebieden kan worden uitgesloten en dat het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan kan worden genomen.

5 Eventueel aanvullende of mitigerende maatregelen

De commissie adviseert in een aanvulling op het MER:

- de gevolgen voor het voornemen te beschrijven en zo nodig aan te geven welke extra of mitigerende maatregelen genomen zullen worden.

Door de in het bestemmingsplan Buitengebied geboden mogelijkheden zijn er voor de veehouderijbedrijven mogelijkheden om zich, binnen aangegeven kaders, te ontwikkelen waarbij zekerheid bestaat dat de natuurlijke eigenschappen van de Natura2000-gebieden niet worden aangetast.

In een passende beoordeling is het volgens vaste rechtspraak toegestaan om met mitigerende maatregelen rekening te houden. De inrichting BBT⁺⁺ van agrarische bedrijven kan als zodanig worden aangemerkt. Om te borgen dat significant negatieve gevolgen voor Natura2000-gebieden zijn uitgesloten zijn vangnetconstructies opgenomen in de voorschriften van het bestemmingsplan. Verwezen wordt wat hierover in hoofdstuk 3.2.3. is opgenomen.

Deze vangnetregeling borgt tevens dat de in de wijzigingsbevoegdheid opgenomen ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijbedrijven geen aantasting van Natura2000-gebieden veroorzaken.

De gemeente voert een actief beleid om van stakende bedrijven de vergunning in te trekken. Zodoende wordt de latente ruimte (van ammoniakdepositie) geminimaliseerd, kunnen de mogelijkheden voor saldering worden benut en kunnen ook andere maatschappelijke ontwikkelingen worden gefaciliteerd (onder andere via Rood voor Rood beleid, beleid vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen).